

Nowelizacja Prawa restrukturyzacyjnego

Dnia 5 sierpnia 2025 r. Prezydent podpisał oczekiwaną nowelizację ustawy - Prawo restrukturyzacyjne, wdrażającą dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1023 z dnia 20 czerwca 2019 r. (tzw. unijną dyrektywę drugiej szansy).

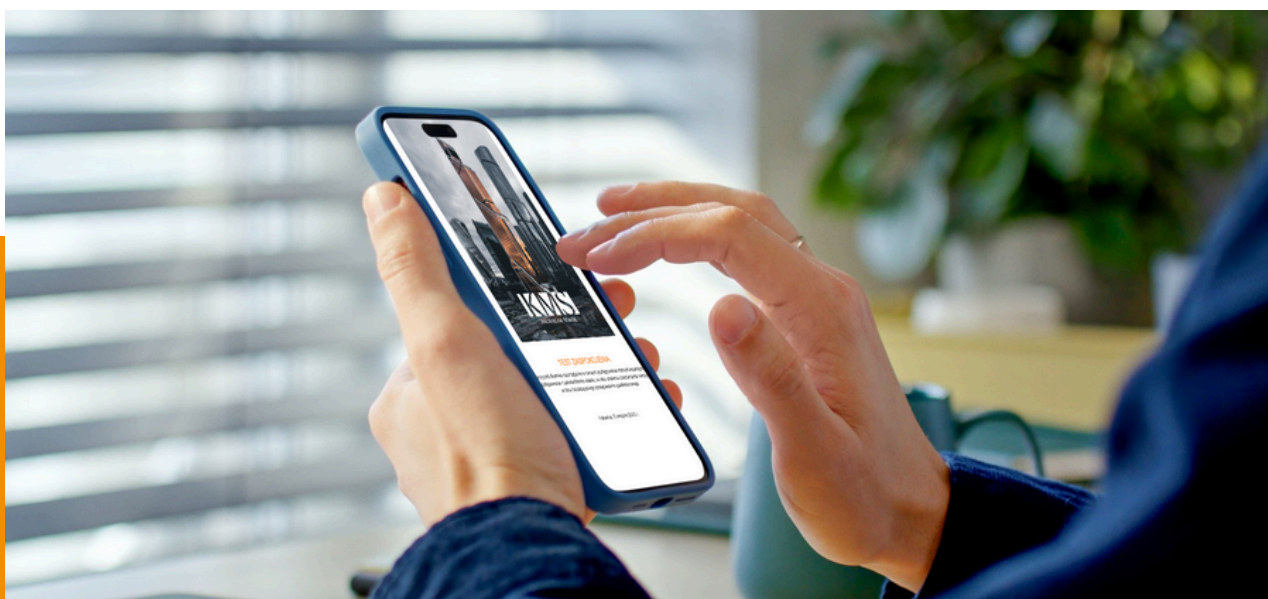
Kiedy i co się zmieni?

Test zaspokojenia – art. 10a

Znowelizowane przepisy przewidują wprowadzenie testu zaspokojenia wierzycieli, który pomoże ocenić, czy planowana restrukturyzacja zapewni wyższe zaspokojenie wierzycieli, aniżeli alternatywne postępowanie upadłościowe.

Zgodnie z intencją ustawodawcy, test zaspokojenia winien zawierać wartość przedsiębiorstwa przy założeniu realizacji planu restrukturyzacyjnego i kontynuacji działalności gospodarczej, wartość majątku przedsiębiorcy przy założeniu ogłoszenia upadłości, symulację poziomu zaspokojenia wierzycieli objętych układem w postępowaniu upadłościowym oraz ocenę, czy wierzytelności objęte układem zostaną zaspokojone w wyższym stopniu w przypadku zawarcia i wykonania przez dłużnika układu, czy w postępowaniu upadłościowym.

Dokument ten ma w założeniu zwiększyć przejrzystość i transparentność postępowań oraz ułatwić podejmowanie decyzji - zarówno sądom, jak i wierzycielom. Co jednak istotne, nie będzie obligatoryjny w przypadku mikroprzedsiębiorców.

Podział na grupy – art. 161 ust. 1 i 1a

Obecnie przyjmuje się, że wszyscy wierzyciele powinni być traktowani jednakowo, więc podział wierzycieli na oddzielne grupy i głosowanie grupami jest wyjątkiem od ogólnej reguły stanowiącej, że wszystkie wierzytelności uczestniczące w układzie głosują łącznie.

Projekt nowelizacji prawa restrukturyzacyjnego utrzymuje możliwość podziału wierzycieli na grupy w oparciu o jednoznaczne i uzasadnione ekonomicznie lub prawnie kryteria dotyczące stosunków prawnych wiążących wierzycieli z dłużnikiem. Ustawodawca rozszerzył jednakże katalog kategorii wierzytelności, wobec których podział na grupy będzie obligatoryjny (wierzytelności ze stosunku pracy, z tytułu umów o dostarczenie produktów z własnego gospodarstwa rolnego oraz – jak dotychczas - wierzytelności zabezpieczone rzeczowo).

Podział będzie podlegał ocenie sądu przy zatwierdzaniu układu i może mieć wpływ na możliwość zastosowania mechanizmu cramdown, o którym w dalszej części opracowania. Co stanowi swoiste novum – ustawodawca przewidział możliwość uprzedniego zatwierdzenia przez sąd podziału na grupy (art. 161 ust. 4-7). Rozstrzygnięcie w tym zakresie będzie zaskarżalne.

Cramdown – art. 119

Instytucja “cramdown” umożliwia przyjęcie układu pomimo sprzeciwu niektórych z grup wierzycieli. Dotychczas warunkiem przyjęcia układu z wykorzystaniem mechanizmu cramdown, pomimo sprzeciwu niektórych grup wierzycieli, było oddanie głosu za układem przez wierzycieli mających łącznie co najmniej 2/3 sumy wierzytelności przysługujących głosującym wierzycielom oraz zaspokojenie wierzycieli głosujących przeciwko układowi w stopniu nie mniej korzystnym niż w przypadku przeprowadzenia postępowania upadłościowego.

W nowym stanie prawnym, instytucja “cramdown” będzie miała zastosowanie, gdy:

- za przyjęciem układu głosowała większość grup wierzycieli, w tym co najmniej jedna grupa wierzycieli, o których mowa w art. 161 ust. 1a pkt 3, lub wierzycieli o wyższym stopniu zaspokojenia od wierzycieli, o których należnościach jest mowa w art. 342 ust. 1 pkt 2 Prawa upadłościowego,
- w przypadku niespełnienia powyższego, za przyjęciem układu głosowała co najmniej jedna grupa wierzycieli należąca do tych kategorii wierzycieli, którzy w przypadku przeprowadzenia postępowania upadłościowego otrzymaliby jakiegokolwiek zaspokojenie przy zastosowaniu wyceny zakładającej kontynuację działalności przedsiębiorstwa dłużnika,

przy czym za układem powinni zagłosować wierzyciele mający przynajmniej połowę wierzytelności przysługujących głosującym wierzycielom.

Wierzytelności zabezpieczone – art. 86 ust. 3 oraz art. 151 ust. 2

Nowelizacja prawa restrukturyzacyjnego zakłada również fundamentalne zmiany w podejściu do wierzytelności zabezpieczonych rzeczowo (np. hipoteką czy zastawem). W praktyce zmiany w tym zakresie dotyczyć będą przede wszystkim wierzycieli, będących bankami.

Zgodnie z przyjętą nowelizacją tego rodzaju wierzytelności mają być objęte układem z mocy prawa, bez konieczności uzyskiwania – jak dotychczas - zgody wierzyciela. Oznacza to, że wierzyciele zabezpieczeni będą musieli aktywnie uczestniczyć w postępowaniu restrukturyzacyjnym.

Obejmą one, m.in.:

- obowiązek zapewnienia takim wierzycielom stopnia zaspokojenia nie mniej korzystnego niż w postępowaniu upadłościowym (chyba że wyrażą na to zgodę);
- zakaz zmiany sposobu zaspokojenia na inny niż przewidziany w umowie ustanawiającej zabezpieczenie bez ich zgody.

Rola Nadzorcy w negocjacji – art. 25a

Nadzorca i zarządca będą udzielać pomocy dłużnikowi i wierzycielom w prowadzonych przez nich negocjacjach w przedmiocie zawarcia układu. Za zgodą dłużnika, będą oni mogli skorzystać z usług mediatora w celu przeprowadzenia negocjacji.

Ograniczenie wysokości zaspokojenia do wysokości wierzytelności – art. 155 ust. 4

Na nowym stanie prawnym, propozycje układowe nie będą mogły przewidywać dla żadnego wierzyciela zaspokojenia wyższego niż wysokość jego wierzytelności.

Dzień układowy – art. 211 ust. 2a

Dodanie przepisu art. 211 ust. 2a: “W przypadku dokonania obwieszczenia na podstawie art. 226a ust. 1 dzień układowy przypada ponadto nie później niż na dzień dokonania obwieszczenia.” rozwiewa jednoznacznie wcześniejsze wątpliwości interpretacyjne. Dotychczas brak było przepisu zakazującego jednoznacznie i wprost obwieszczenia o ustaleniu dnia układowego „z wyprzedzeniem”, co w prowadziło w praktyce do dwóch skrajnie odmiennych podejść, prezentowanych przez nadzorców układu. Znowelizowane brzmienie ustawy zapewnia jednolitość wykładni w tym zakresie.

Umorzenie z mocy prawa – art. 218a

Na gruncie dotychczas obowiązującego stanu prawnego powstała wątpliwość, czy dłużnik, niezainteresowany z różnych względów złożeniem do sądu wniosku o zatwierdzenie układu, może zrezygnować w sposób autonomiczny z dalszego prowadzenia postępowania o zatwierdzenie układu (tzw. PZU). Nowelizacja rozstrzyga wątpliwości w tym zakresie, przyznając dłużnikowi wyraźną legitymację w tym zakresie. Po nowelizacji, postępowanie o zatwierdzenie układu umarza się z mocy prawa z dniem złożenia przez dłużnika do akt oświadczenia o rezygnacji z dalszego prowadzenia postępowania. Oświadczenie to może być złożone do momentu złożenia do sądu wniosku o zatwierdzenie układu.

To **największa nowelizacja** przepisów prawa restrukturyzacyjnego od dnia wejścia w życie ustawy - Prawo restrukturyzacyjne w 2016 r.

Nowelizacja otwiera nowe możliwości dla firm w kryzysie, ale też nakłada nowe obowiązki na doradców restrukturyzacyjnych, takie jak sporządzanie testu zaspokojenia. Nowelizacja ustala również szereg terminów dla nadzorców i zarządców na przygotowanie kluczowych dokumentów w postępowaniach.

Kiedy wchodzi w życie?

Zmiany ustawy w przedstawionym zakresie wejdą w życie z dniem **23 sierpnia 2025 r.**

”

W ramach praktyki kancelarii już od dawna sporządzamy testy zaspokojenia wierzycieli. Niezależnie bowiem od tego, czy przygotowanie przedmiotowego dokumentu przewidywał wprost ustawodawca, widzimy jego realne zastosowanie w prowadzonych postępowaniach restrukturyzacyjnych. To narzędzie wzmacnia racjonalność decyzji podejmowanych przez wierzycieli oraz sądy, a także pozwala na skuteczne stosowanie zasady ochrony. Bogate doświadczenie i multikompetencyjny zespół Kancelarii pozwala nam wspierać uczestników postępowań restrukturyzacyjnych w możliwie najszerszym zakresie. Wspieramy nadzorców i zarządców - zapraszamy do kontaktu.

Bartosz Sokół
Kwalifikowany doradca restrukturyzacyjny
Prezes zarządu KMS

